

СТАНОВИЩЕ

от Георги МАРИНОВ Георгиев, доцент в ИУ-Варна, доктор

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика
докторска програма "Финанси, застраховане и осигуряване"

Автор: Марсел Боде

Тема: *Financial Implications and Effectiveness of National Audit Authorities' Tasks in the Framework of European Union's Cohesion Policy*

Научен ръководител: Виржиния Желязкова, професор във ВУЗФ-София, доктор

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 244 от 30.09.2019 г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема "Financial Implications and Effectiveness of National Audit Authorities' Tasks in the Framework of European Union's Cohesion Policy" за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма "Финанси, застраховане и осигуряване". Автор на дисертационния труд е Марсел Боде – докторант на самостоятелна подготовка към катедра "Финанси" с научен ръководител проф. д-р Виржиния Желязкова от ВУЗФ-София.

Предадените от Марсел Боде материали включват документи по представен опис: автобиография, копие на дипломата за придобита образователно-квалификационна степен „магистър”, заповед за зачисляване в докторантura, заповед за отчисляване от докторантura с право на защита, протокол от заседание на катедрен съвет с предложение за откриване на процедура по защита на дисертация, научни публикации (списък и копия), справка за практически приноси, справка за научни приноси, справка за изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен "доктор" в

профессионално направление 3.8. Икономика, дисертационен труд, автореферат, заповед за определяне на състава на научното жури.

Представените от докторанта документи са с редовно съдържание, без пропуски.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Докторантът има много богат опит в областта на одита, в т.ч. в големи частни компании, като национален външен експерт по европейски програми, а от 2015 г. насам е одитор в Сметната палата на ЕС. Притежава и допълнителна професионална сертификация - CFE, CGAP.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Съществуващите дадености по отношение на структурната политика на ЕС, голямото ѝ значение както за осъществяване на множество проекти у нас и в други, особено източноевропейските, страни, както и ролята ѝ на значителен източник на външно финансиране на икономиката, правят актуалността на разработваната в дисертационния труд проблематика несъмнена. Конкретните поставени цели и задачи са формулирани целесъобразно.

4. Познаване на проблема

Докторантът познава в пълна степен състоянието на изследвания проблем, не на последно място и заради осъществяваната от него трудова дейност в областта. Този факт му позволява и да оценява творчески литературния материал по темата, бидейки текущо информиран по силата на служебните си ангажименти.

5. Методика на изследването

Проведеното изследване е осъществено при използване на подходяща методика, водеща до получаване на адекватни резултати, съответстващи на поставените цели и задачи.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Изследването направено в дисертационния труд е посветено на еволюцията на функциите и отговорностите на одита в рамките на системата за контрол и управление на Кохезионната политика на ЕС, проследява се целият период на съществуване на тази дейност. Изложението на текста в дисертационния труд е последователно и с много добра координация на отделните компоненти.

Позицията на автора като действащ одитор много силно допринася за достоверността

на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Иновативен момент в дисертационния труд е обвързването на развитието на задачите на одиторите с развитието на законността и правилността на изпълнението на бюджета на ЕС в частта му за Кохезионната политика. Особено ценно е критичното осмисляне на бъдещата юридическа рамка на одиторската дейност.

Главно достояние на предложения труда е приложимостта на получените резултати към формирането на дизайна на институционалните системи за контрол и управление, приложими за следващия програмен период.

Приносите имат силно практическо значение за развитието на Кохезионната политика.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

По дисертационния труд са публикувани три статии, които в много голяма степен отразяват постиженията на разработката. Научната публика у нас и в чужбина е запозната обстойно с тези резултати, предвид че публикациите са вrenomирани международни списания.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Докторантът изпълнява в пълна степен минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

10. Лично участие на докторанта

Проведеното дисертационно изследване се характеризира с висока степен на лично участие на докторанта, със сигурност за това допринася и практиката му на действащ одитор от много години насам, а през последното десетилетие с акцент върху ЕС. Считам че формулираните приноси и получените резултати са негова лична заслуга. Не откривам признания на плагиатство в текста.

11. Автореферат

Представеният автореферат пресъздава в пълна степен основните моменти на разработения дисертационен труд, както и постигнатите резултати. Направен е според изискванията на съответната нормативна уредба. Обемът би могъл леко да се съкрати, тъй като в този му вид излиза извън наложилата се традиция у нас.

12. Критични забележки и препоръки

Препоръчително би било отделяне и малко повече внимание на различията в подходите по отделни държави, предвид съществуващите разминавания в практиките, като това следва да се възприема като препоръка за бъдещи проучвания.

13. Лични впечатления

Не познавам докторанта лично.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Считам че идеята за използване на приносите и резултатите в дисертацията в рамките на институционалната дискусия относно ролята и задачите на одита по Кохезионната политика е напълно работоспособна, и би било подходящо да бъде осъществена на практика.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че докторантът Марсел Боде притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3. 8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен 'доктор' на Марсел Боде в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика; докторска програма "Финанси, застраховане и осигуряване".

08.11.2019 г.

Рецензент: .....
доц. д-р Георги МАРИНОВ Георгиев